

Titulació	Tipus	Curs
Ciències de l'Antiguitat	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Joaquim Pera Isern

Correu electrònic: joaquim.pera@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquesta assignatura. El nivell és bàsic i a l'abast de tots els estudiants sense formació prèvia.

Objectius

Aquesta assignatura s'emmarca dins els ensenyaments d'arqueologia de tipus teòricopràctic i capacita els/les estudiants per enfrontar-se amb èxit a la classificació de material ceràmic i numismàtic d'època antiga com a documents arqueològics per a la interpretació històrica d'un jaciment.

Els seu objectiu és la formació bàsica dels/les estudiants en els aspectes essencials de la ceramologia antiga com ara el reconeixement i la classificació cronotipològica dels materials ceràmics apareguts a les excavacions realitzades a casa nostra, en jaciments d'època ibèrica i romana. A la segona part de l'assignatura l'alumne obtindrà les eines necessàries per treballar amb monedes i conèixer els principis bàsics de la seva classificació i seriació,

Competències

- Demostrar les habilitats bàsiques necessàries per a participar en una excavació arqueològica i tenir la capacitat d'interpretar-ne els resultats.
- Dominar l'ús dels instruments específics per a l'anàlisi del món antic, fent especial atenció a les eines digitals.
- Identificar i interpretar restes materials antigues per relacionar-les amb fets socials, polítics i econòmics de les societats mediterrànies de l'Antiguitat.
- Interrelacionar coneixements lingüístics, històrics i arqueològics del món antic amb coneixements d'altres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura, de la filosofia i de l'art antics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Utilitzar amb precisió les tècniques de recopilació, organització, i ús de la informació i documentació relatives a l'Antiguitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tècniques i instruments de l'anàlisi arqueològica per a l'estudi de les restes materials antigues.
2. Identificar diferents tipus de ceràmica grecoromana i relacionar-los amb el seu context politicocultural.
3. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
4. Identificar tipus bàsics de monedes gregues, romanes i ibèriques i la seva iconografia i relacionar-los amb el seu context politicocultural.
5. Interpretar les fonts materials i documentals.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
8. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

CERÀMICA ANTIGA

1. Aspectes tècnics de la ceràmica
2. La ceràmica com a document arqueològic
3. Ceràmiques dels segles IV i III aC
4. Ceràmiques de vernís negre romanes
5. Ceràmiques de vernís vermell: T.S. itàlica i sudgal·lica
6. La T.S. Hispànica i la seva problemàtica
7. La T.S. Africana
8. La DSP
9. La ceràmica de Parets Fines
10. La ceràmica de cuina africana i itàlica
11. Les llànties
12. Introducció a les àmfores

NUMISMÀTICA ANTIGA

13. La moneda. Definició i principis bàsics
14. Emissions, seques i fabricació
 1. Documentació i classificació de la moneda
 2. Moneda grega
 3. Emissions d'Emporion i Rhode
 4. Moneda fenícia i cartaginesa
 5. La moneda romano-republicana
 6. La moneda ibèrica
 7. La moneda romano-provincial a Hispania
 8. La moneda romano-imperial
 9. La interpretació històrica: la moneda en arqueologia
 10. La interpretació històrica: circulació monetària

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
pràctica	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
teoria	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
tutories	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
estudi i recerca	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Classes presencials a l'aula: constitueixen el 70% del curs en aquesta assignatura. El mètode docent és basa en les explicacions del professor. Per facilitar l'atenció, en la part de ceràmica romana, els apunts ja estan editats en un dossier que és a disposició dels alumnes a començament del curs. Igualment, es proporciona una abundant bibliografia que es objecte de comentari a classe. Les classes de la part de numismàtica es faran amb suport gràfic d'un ampli repertori monetar.

Les explicacions teòriques sempre recolzen en imatges projectades i amb la presentació i circulació de materials ceràmics als quals es fa referència. Per tant, la classe té un també un vessant pràctic, segons els temes, cosa que fa difícil el seguiment de la matèria si no hi ha una assistència continuada. També es faran pràctiques de documentació numismàtica a classe.

Classes pràctiques al laboratori: Constitueixen el 30% del total de l'assignatura. Són classes pensades per repassar, en grups reduïts, les produccions ceràmiques sobre les quals s'ha parlat a les lliçons teòriques. Aquest format assegura que tots els alumnes puguin tocar els materials i sobretot preguntar sobre aspectes i detalls que a l'aula, amb el grup complet, no es poden explicar amb facilitat.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
participació a classe i assistència a pràctiques	10%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Prova escrita I	45%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Prova escrita II	45%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No evaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

AVALUACIÓ CONTINUADA Constarà l'avaluació CONTINUADA en 2 exàmens: un primer exàmen pràctic final corresponent a la part de ceràmica antiga (40%) i una valoració de la participació a les classes (10%). Un segon exàmen corresponent a la part de numismàtica (50%)

AVALUACIÓ ÚNICA L'assignatura compta també amb la possibilitat d'optar a avaluació única, el temari i les condicions d'exigència seguiran els mateixos paràmetres que els de l'avaluació continuada. S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada

Bibliografia

La bibliografia de material ceràmic es proporcionarà al llarg del curs a través del dossier de ceràmica o del campus virtual en el cas de la numismàtica.

Roman Imperial Coinage (RIC)

Roman Republic Coinage (RRC)

AAVV. Introducción al Estudio de la Cerámica Romana. Universidad de Cadiz 2009

AAVV. El material más apreciado por los arqueólogos. 2 volúmenes 2015

Atlante della forme Ceramiche. Enciclopedia dell'Arte Antica 2 vol. 1981 -1985

Programari

No s'utilitzarà cap programari específic, més enllà dels habituals del office.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
-----	------	--------	----------	------

(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt